

UNIVERSITAS Šafarikiana

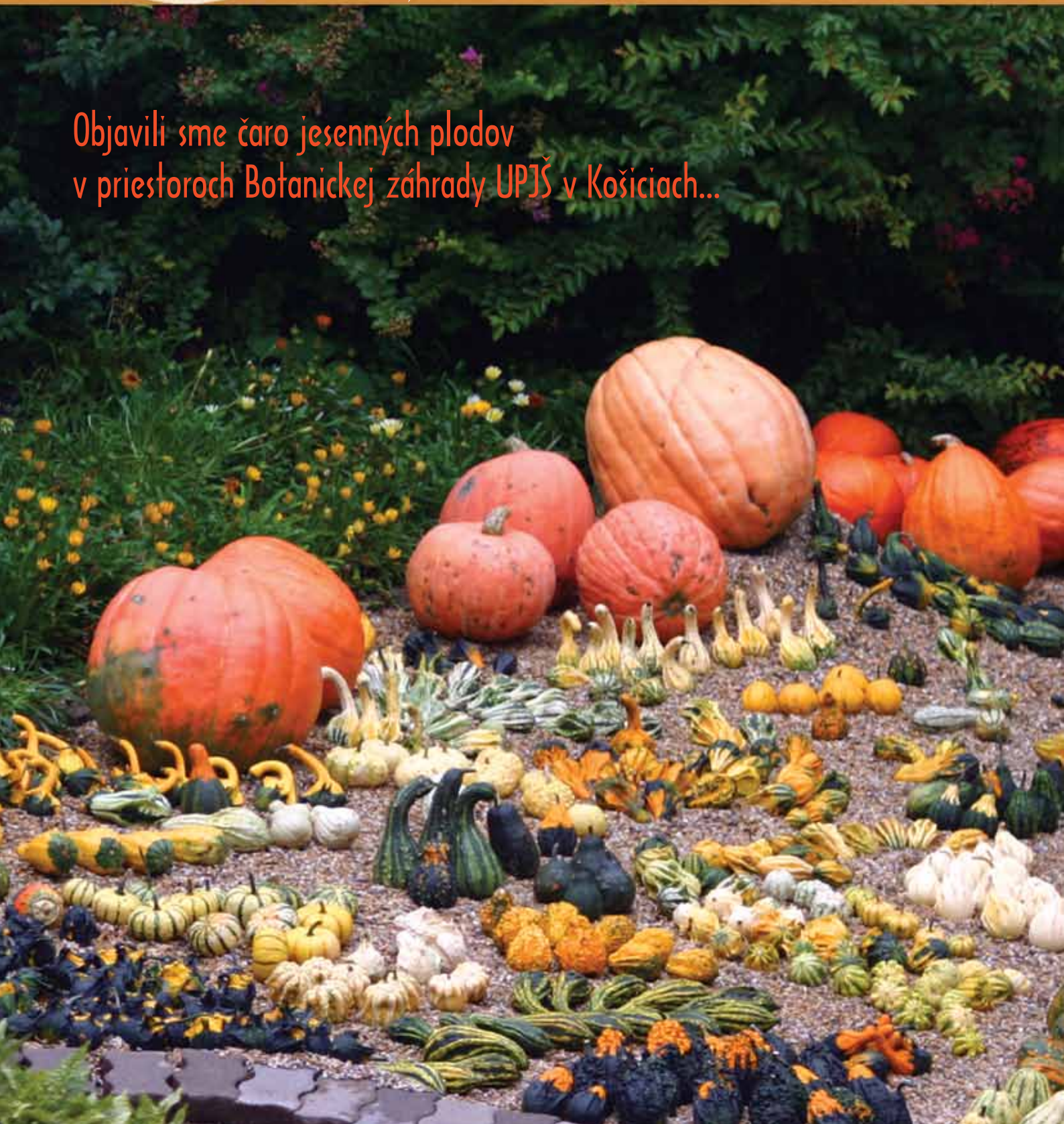
Košice, október 2012

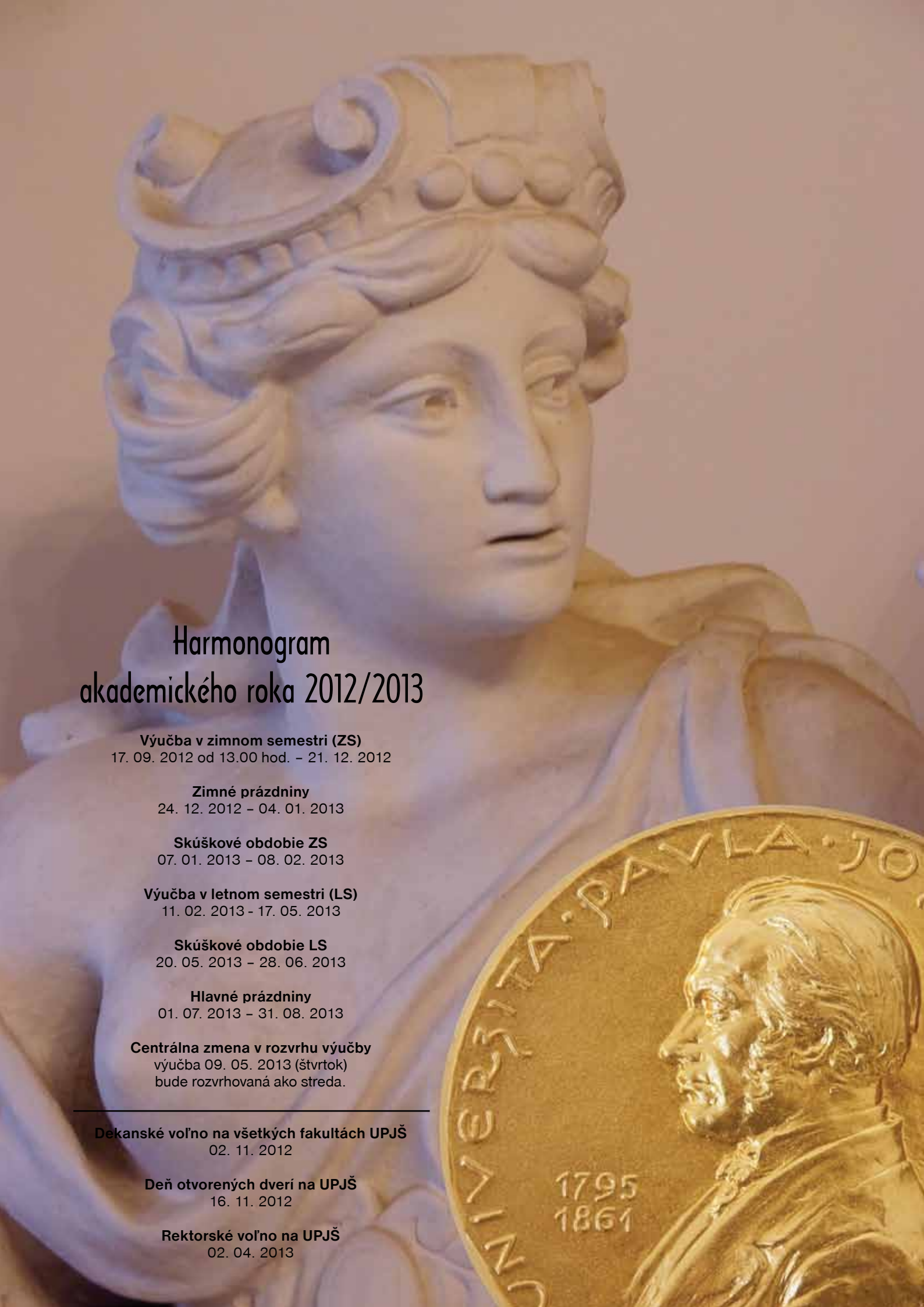
Ročník:

XXXIX

Číslo: 3

Objavili sme čaro jesenných plodov
v priestoroch Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach...

Harmonogram akademického roka 2012/2013

Výučba v zimnom semestri (ZS)

17. 09. 2012 od 13.00 hod. – 21. 12. 2012

Zimné prázdniny

24. 12. 2012 – 04. 01. 2013

Skúškové obdobie ZS

07. 01. 2013 – 08. 02. 2013

Výučba v letnom semestri (LS)

11. 02. 2013 – 17. 05. 2013

Skúškové obdobie LS

20. 05. 2013 – 28. 06. 2013

Hlavné prázdniny

01. 07. 2013 – 31. 08. 2013

Centrálna zmena v rozvrhu výučby

výučba 09. 05. 2013 (štvrtok)
bude rozvrhovaná ako streda.

Dekanské voľno na všetkých fakultách UPJŠ

02. 11. 2012

Deň otvorených dverí na UPJŠ

16. 11. 2012

Rektorské voľno na UPJŠ

02. 04. 2013

Slávnostné otvorenie akademického roka 2012/2013

Aula Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach privítala dňa 17. septembra 2012 študentov, zamestnancov, akademických funkcionárov, hosti a významných osobností z prostredia verejnej a súkromnej sféry, aby tak slávnostne otvorila akademický rok 2012/2013. Rektor UPJŠ prof. MUDr. Ladislav Mirossay, DrSc. vo svojom príhovore osobitne privítal na pôde našej univerzity nových prvákov a zaželel im veľa študijných úspechov. *„Verím, že sa Vám u nás bude páčiť a hlavne, že sa Vám bude dariť tak, ako si to predstavujete a ako ste si to možno kedysi vysnívali”,* podotkol. Zároveň vyzdvihol stále sa zlepšujúce vzťahy a spoluprácu s Technickou univerzitou v Košiciach a s Univerzitou veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, ako aj s viacerými ústavmi SAV na území nášho mesta. *Príprava projektov univerzitných vedeckých parkov a výskumných center je toho dôkazom. Pán rektor ocenil mieru úspešného zvelaďovania odbornej základne a ľudského potenciálu našej univerzity a kvalifikačný rast získaný v minulom akademickom roku. Vyslovil vďaku kolegom a kolegyniam, ktorým boli v rámci slávnostného otvorenia akademického roka odovzdané ocenenia za ich úspešnú vedeckú a pedagogickú prácu. Svoj príhovor zakončil slovami Steva Jobsa: „Majte odvahu nasledovať svoje srdce a intuíciu. Oni vedia, čím sa naozaj chcete stať”.*

Foto © ÚLILE UPJŠ 2012

V rámci programu slávnostného podujatia bola pánovi Dr. Jitse P. van Dijkovi udelená „Zlatá medaila Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach“ za dlhoročnú aktívnu a úspešnú spoluprácu s UPJŠ a za rozvoj vzdelanosti a vedy v oblasti spoločenských aspektov zdravia.

„Rady učiteľov našej univerzity boli rozšírené o nových profesorov, ktorých vymenoval prezident Slovenskej republiky podľa čl. 102 ods. 1 písm. h) Ústavy Slovenskej republiky ako aj prezident Českej republiky podľa § 73 zákona č. 111/1998 Zb. o vysokých školách a o zmene a doplnení ďalších zákonov“, uviedol ceremoniár podujatia prof. RNDr. Juraj Černák, CSc.:

- prof. RNDr. Martin Bačkor, PhD. vymenovaný v študijnom odbore fyziológia rastlín;
- prof. MUDr. Zuzana Gdovinová, CSc. vymenovaná v študijnom odbore neurológia;
- prof. MUDr. Pavol Jarčuška, PhD. vymenovaný v študijnom odbore verejné zdravotníctvo;
- prof. Ing. Mária Mareková, CSc. vymenovaná v študijnom odbore lekárska chémia a biochémia;
- prof. RNDr. Pavol Mártonfi, PhD. vymenovaný v študijnom odbore biológia;
- prof. Ing. Martin Orendáč, CSc. vymenovaný v študijnom odbore fyzika kondenzovaných látok a akustika.

Foto © ÚLILE UPJŠ 2012

Magnificencia, pán rektor ďalej odovzdal diplom doktora vied prof. MVDr. Jánovi Mojžišovi, DrSc. Menovaný získal vedeckú hodnosť doktora lekárskeho vied vo vednom odbore farmakológia, a to po úspešnej obhajobe doktorskej dizertačnej práce na tému: „Prírodné látky a ich analógy ako potenciálne protinádorové liečivá“.

„Vážené slávnostné zhromaždenie“, pokračoval ceremoniár, „po úspešnej habilitácii pred Vedeckou radou Lekárskej fakulty, Vedeckou radou Prírodovedeckej fakulty, Vedeckou radou Právnickej fakulty a Vedeckou radou Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach udelil rektor našej univerzity vedecko-pedagogický titul „docent“ týmto osobnostiam:

- PhDr. Danielovi Bínovi, PhD. v študijnom odbore 2.1.36. literárna veda, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Filozofickej fakulty na tému: „Pragmatistické pojetí sociální, masmediální a umělec-koliterární komunikace“;
- JUDr. Eduardovi Brunovi, Ph.D. v študijnom odbore 3.4.7. trestné právo, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Právnickej fakulty na tému: „Otázky právního procesu“;

- PhDr. Miroslavovi Černému, Ph.D. v študijnom odbore 2.1.29. neslovanské jazyky a literatúry, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Filozofickej fakulty na tému: „Discourse of Medicine Revisited. On Conveying Empathy and Trust in English Medical Interviewing“;
- RNDr. Ondrejovi Hutníkovi, Ph.D. v študijnom odbore 9.1.1. matematika, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Prírodovedeckej fakulty na tému: „Analysis of Toeplitz localization operators“;
- PhDr. Milovanovi Ješičovi, Ph.D. v študijnom odbore 2.1.3. dejiny filozofie, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Filozofickej fakulty na tému: „Descartes ako fenomén európskej filozofie – Husserl, Heidegger a Patočka“;
- MUDr. Jane Kaľuchovej, Ph.D. v študijnom odbore 7.1.7. chirurgia, ktorá úspešne obhájila habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Lekárskej fakulty na tému: „Resekčné výkony na pankrease“;
- doc. PhDr. Márii Mičaninovej, CSc. v študijnom odbore 2.1.3. dejiny filozofie, ktorá úspešne obhájila habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Filozofickej fakulty na tému: „Koruna kráľovstva rabi Šlomo ben Gabirola s komentárom“;
- MVDr. Jozefovi Mihalikovi, CSc. v študijnom odbore 7.1.2. anatómia, histológia a embryológia, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Lekárskej fakulty na tému: „Monoaminoxidázy v samičích reprodukčných orgánoch potkana a vplyv podávania ich inhibítorov na vývin preimplantačných embryí“;
- Dr. Jacekovi Olszewskemu, Ph.D. v študijnom odbore 4.1.1. fyzika, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Prírodovedeckej fakulty na tému: „Microstructure and magnetic properties of amorphous and partially crystallized Fe-based alloys“;
- JUDr. Sergejovi Romžovi, Ph.D. v študijnom odbore 3.4.7. trestné právo, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Právnickej fakulty na tému: „Konceptia prípravného konania“;
- MUDr. Silvii Toporcerovej, Ph.D. v študijnom odbore 7.1.9. gynekológia a pôrodnictvo, ktorá úspešne obhájila habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Lekárskej fakulty na tému: „Vplyv exogénneho luteinizačného hormónu na parametre IVF/ICSI cyklov“;
- RNDr. Ivanovi Vargovi, Ph.D. v študijnom odbore 7.1.2. anatómia, histológia a embryológia, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Lekárskej fakulty na tému: „Morfológia vybraných lymfatických orgánov v ontogenéze človeka“;
- RNDr. Zuzane Vargovej, Ph.D. v študijnom odbore 4.1.15. anorganická chémia, ktorá úspešne obhájila habilitačnú prácu pred Vedeckou radou Prírodovedeckej fakulty na tému: „Molekulárne receptory na báze koordinačných zlúčenín“.

Zároveň predstavil nové docentky UPJŠ, ktorým bol udelený vedecko-pedagogický titul „docent“ na iných slovenských univerzitách:

- doc. RNDr. Zuzana Ješková, Ph.D. v študijnom odbore teória vyučovania fyziky, a to po úspešnej obhajobe habilitačnej práce pred Vedeckou radou Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave

na tému: „Efektívne využívanie nástrojov počítačom podporovaného laboratória vo fyzikálnom vzdelávaní“;

- doc. Mgr. Gabriela Kravčáková, Ph.D. v študijnom odbore manažment, a to po úspešnej obhajobe habilitačnej práce pred Vedeckou radou Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislave na tému: „Práca a predpoklady na výkon práce v vysokoškolských učiteľov“;

- doc. MUDr. Jarmila Szilasiová, Ph.D. v študijnom odbore neurológia, a to po úspešnej obhajobe habilitačnej práce pred Vedeckou radou Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave na tému: „Kvalita života pacientov so sclerosis multiplex“;

- doc. RNDr. Vladimíra Tomečková, Ph.D. v študijnom odbore lekárska, klinická a farmaceutická biochémia, a to po úspešnej obhajobe habilitačnej práce pred Vedeckou radou Jesseniovej lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave na tému: „Štúdium farmaceuticky aktívnych fluorofórov pomocou fluorescenčnej spektroskopie“.

- doc. PhDr. Marianna Sedláková, Ph.D. v študijnom odbore všeobecná jazykoveda, a to po úspešnej obhajobe habilitačnej práce pred Vedeckou radou Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici na tému: „Komunikačný aspekt paralel ontogenézy a fylogénzy jazyka a reči“.

V rámci programu slávnostného otvorenia akademického roka boli takisto predstavení noví nositelia vedeckého kvalifikačného stupňa IIa, ktorý im priznala Komisia Slovenskej akadémie vied pre posudzovanie vedeckej kvalifikácie zamestnancov:

- Mgr. Vladimír Komanický, Ph.D.
- RNDr. Ján Košuth, Ph.D.
- RNDr. Darina Petrášová, Ph.D.
- MVDr. Martina Pilátová, Ph.D.
- MVDr. Ladislav Strojný, Ph.D.
- PharmDr. Marek Šarišský, Ph.D.
- RNDr. Marcela Kajňáková, Ph.D.

„Cenu rektora“ za významný prínos učiteľov a vedeckých pracovníkov Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v oblasti vedy a výskumu bola udelená týmto osobnostiam našej univerzity:

- prof. RNDr. Petrovi Fedoročkovi, CSc. za vynikajúce výsledky dosiahnuté v oblasti experimentálnej onkológie pri štúdiu mechanizmov intracelulárnej signalizácie a za významný podiel na budovaní výskumnej infraštruktúry na Ústave biologických a ekologických vied Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach;

- Dr. h. c. mult. prof. RNDr. Alexandrovi Feherovi, DrSc. za vynikajúce výsledky dosiahnuté v oblasti fyzikálneho výskumu kondenzovaných látok pri nízkych teplotách;

- prof. PhDr. Vladimírovi Leškovi, CSc. za významnú monografickú prácu „Philosophy of the History of Philosophy (Strong and Weak Models)“, rozvíjajúcu teóriu dejín filozofie.

Foto: © ÚLI LF UPJŠ 2012

Výnimočnosť slávnostných chvíľ umocnilo tanečné vystúpenie folklórneho súboru HORNÁD.

Mgr. Adriana Sabolová
kancelárka UPJŠ

50 rokov začatia vyučovania na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach

Pri svojom slávnostnom zahájení činnosti 2. marca 1963 mala Prírodovedecká fakulta iba prvý ročník s 54 poslucháčmi, ktorí začali študovať v Košiciach už v septembri 1962, keď Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského, so súhlasom nadriadených orgánov, dislokovala do Košíc časť svojich študentov 1. ročníka, zapísaných do učiteľských kombinácií matematika - fyzika, fyzika - chémia a biológia - chémia. Po absolvovaní druhého ročníka sa desiat z týchto prvých študentov rozhodli pokračovať v jednodoborovom štúdiu fyziky a biológie. Tým boli položené základy jednodoborového zamerania.

Mimoriadne zásluhy na založení fakulty mal jej prvý dekan, profesor Vladimír Hajko, ktorý dal fakulte pevný organizačný základ a vytýčil hlavné smery jej ďalšieho rozvoja, ktoré sú aktuálne dodnes.

Prírodovedecká fakulta je významnou vedeckou inštitúciou. Dosiahnuté výsledky vo všetkých prírodovedeckých odboroch: biológia, fyzika, chémia, informatika a matematika, ktoré sa študujú buď samostatne alebo v učiteľských aprobáciách, bohatá publikačná aktivita, medzinárodné kontakty a spolupráca s praxou umocňujú jej významné postavenie medzi vedeckými pracoviskami nielen na Slovensku, ale i v Európe a vo svete.

Akademik Vladimír Hajko
1963 - 1969

Udelenie čestného titulu „profesor emeritus“

Rektor UPJŠ v Košiciach prof. MUDr. L. Mirossay, DrSc. v zmysle ustanovenia § 78 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe návrhu dekana Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach a po schválení vo Vedeckej rade UPJŠ dňa 15.6.2012 udelil čestný titul „profesor emeritus“ prof. MUDr. Branislavovi Bohušovi, CSc. za významný prínos v oblasti vedy a vzdelávania. Profesora Bohuša osobne prijal pán rektor v priestoroch kancelárie rektora dňa 6. 9. 2012 za účasti prorektora pre vedu a výskum prof. RNDr. J. Černáka, CSc.

Podpísanie zmluvy o spolupráci s Univerzitou v Miškolci

Dňa 9. júla 2012 uskutočnili rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach prof. MUDr. Ladislav Mirossay, DrSc. a rektor Technickej univerzity v Košiciach Dr.h.c. prof. Ing. Anton Čižmár, CSc. pracovnú návštevu Univerzity v Miškolci, na pôde ktorej podpísali Zmluvu o spolupráci medzi Univerzitou v Miškolci, zastúpenou rektorom prof. dr. Gyula Patkóm. Prehĺbením vzájomných vzťahov sa rozšíria možnosti spolupráce v oblasti vzdelávania a vedeckého výskumu, ako aj spoločné aktivity pri budovaní univerzitných vedeckých parkov v Košiciach.

Cvičný požiarň poplach preveril pripravenosť našich zamestnancov

Precvičenie a preverenie vzájomných väzieb ako aj zistenie objektívneho stavu, pripravenosti a reakcie zamestnancov Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach v dňoch 11. 9. 2012 a 19. 6. 2012 bolo zrealizované vykonaním cvičného požiarneho poplachu s evakuáciou (CPP) prostredníctvom Úseku BOZP, PO a CO UPJŠ. Miestami pre vykonanie CPP boli určené pracoviská Prírodovedeckej fakulty Moyzesova 11 - Ústav chemických vied a Ústav biologických a ekologických vied. Cvičenia boli zamerané na činnosť a zdokonalenie riadiaceho procesu komisie pri riešení mimoriadnej udalosti v prípade vzniku požiaru a úniku nebezpečnej chemickej látky. Zámerom cvičenia bolo preveriť činnosť protipožiarň hliadok uvedených pracovísk v ohrozenom priestore, preverenie schopnosti vykonávania prvotných úkonov pri vzniku mimoriadnej udalosti, vykonanie evakuácie (vyvedenie študentov a zamestnancov z ohrozeného priestoru) a preverenie kapacity evakuačných ciest a prevádzkyschopnosť spojovacích prostriedkov. Cvičný požiarň poplach s evakuáciou bol ukončený ukázkou používania prenosného hasiaceho prístroja práškoveho a snehového odborníkom z firmy Livonec, s. r. o. Košice s možnosťou ich praktického vyskúšania zamestnancami našej fakulty, ako aj ukázkou v poskytovaní prvej predlekárskej pomoci simulovaného zranenia. Z pohľadu referentov Úseku BOZ, PO a CO a na základe zistení počas CPP s evakuáciou je možné konštatovať, že zamestnanci našej fakulty konali zodpovedne a zmysluplne.

Otília Jestrebiová
Ing. Mária Lukáčová

Úspech vedcov

z Ústavu informatiky Prírodovedeckej fakulty UPJŠ

Vedcom z Ústavu informatiky PF Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach sa v spolupráci s Harvard Medical School podarilo identifikovať časť ľudského mozgu, ktorá slúži na určovanie vzdialenosti zdroja prichádzajúceho zvuku. Článok popisujúci ich výsledky sa objaví v najnovšom vydaní prestížneho časopisu *Proceedings of the National Academy of Sciences*, kde bol vybraný ako "highlight" v sekciách Neurovedy a Psychologické a kognitívne vedy.

<http://www.pnas.org/content/109/27/11019.abstract>.

Proces, ktorým náš mozog určuje vzdialenosť z ktorej prichádza počutý zvuk, je primárne založený na hlasitosti akou zvuk zaznamenajú naše uši. Čím je zdroj zvuku bližšie, tým je táto hlasitosť vyššia. Ale človek dokáže správne odlíšiť aj hlasný zvuk prichádzajúci z ďaleka a tichší zvuk, ktorého zdroj je blízko. To naznačuje, že náš mozog používa na určenie vzdialenosti aj iné charakteristiky zvuku než len jeho hlasitosť.

Vedcom sa za pomoci metódy pre sledovanie mozgovej aktivity, nazývanej funkčná magnetická rezonancia (fMRI), podarilo nájsť skupinu neurónov reagujúcich na vzdialenosť zdroja zvuku, ale nereagujúcich na hlasitosť. Tieto výsledky môžu byť prospešné napríklad pri liečbe porúch sluchu.

Rôzne zmyslové vnemy ako zrak, sluch alebo hmat sú spracovávané v rôznych častiach ľudského mozgu. Veľa štúdií sa venovalo oblastiam mozgovej kôry zodpovedným za zrakové vnemy. Ich výsledkom sú detailné mapy oblastí zadnej časti mozgu, v ktorých sa spracovávajú podnety z rôznych častí zorného poľa. Ak sa však zameriame na časti mozgovej kôry zodpovedné za sluchové vnemy, tak naše vedomosti sú zatiaľ pomerne obmedzené. Vieme, že sluchové vnemy sú spracovávané v bočných častiach kôry v blízkosti uší, a dokonca je známe, že časť mozgovej kôry, ktorá sa ťahne smerom do zadnej časti hlavy, určuje smer z ktorého zvuk prichádza. Ale presný proces, ktorým mozog spracováva zložité zvukové signály a určuje smer a vzdialenosť ich zdroja, je stále neznámy.

Vedecký tím si počas výskumu musel poradiť s viacerými výzvami. Pri laboratórnom výskume sluchu počúvajú účastníci pokusov väčšinou zvuky prezentované cez slúchadlá. Preto aj v tomto experimente musel byť priestor, v ktorom sa zvuky z rôznej vzdialenosti prehrávali, simulovaný virtuálne. Túto simuláciu bolo potrebné vykonať s absolútnou presnosťou, keďže prostredie, v ktorom sa poslucháč nachádza, má vplyv na odrazy zvuku a tým aj na subjektívny vnem vzdialenosti prichádzajúceho zvuku. Navyše, samotný MRI skener produkuje pri snímaní mozgovej aktivity hlasný zvuk a tak vedci skenovali mozgy účastníkov len raz za 12 sekúnd, kedy hluk skenera neovplyvňoval sledovanú mozgovú aktivitu.

Prvého experimentu sa zúčastnilo 12 dospelých osôb bez sluchového postihnutia, ktoré počúvali páry zvukov prezentovaných s rôznou hlasitosťou a so simulovanou vzdialenosťou v rozmedzí od 15 do 100 cm. Pre každý pár bolo úlohou účastníka určiť, či druhý zvuk zaznel z menšej vzdialenosti ako ten prvý. Hlasitosť zvukov sa menila náhodne. Napriek tomu boli účastníci schopní veľmi presne rozlišovať simulované vzdialenosti zvukov. Akustická analýza použitých sluchových podnetov ukázala, že odrazy zvuku od stien, ktoré sú v uzavretých prostrediach hlasnejšie pre vzdialené než pre blízke zvuky, sú pre určovanie vzdialenosti poslucháčmi dôležitejšie než rozdiely v hlasitosti, s ktorou sú zvuky zaznamenané jedným a druhým uchom.

Po prvom experimente, ktorý potvrdil presnosť akustickej simulácie priestoru, nasledoval druhý, v ktorom výskumníci sledovali aktivitu mozgovej kôry. Účastníci, umiestnení do MRI skenera, počúvali sekvencie zvukov. Tieto sekvencie obsahovali zvuky rôznej hlasitosti a vzdialenosti, ako aj úplné ticho. Obrázky nasnímané MRI skenerom odhalili malú oblasť mozgovej kôry, ktorej neuróny sa javia ako citlivé na vzdialenosť zdroja počutého zvuku, avšak nie na jeho hlasitosť. Tento objav predstavuje významný posun nášho poznania, keďže podľa autorov sa ním po prvýkrát podarilo identifikovať neuróny reagujúce na vzdialenosť prichádzajúceho zvuku.

Obrázok ľudskej mozgovej kôry, ktorá bola digitálne vyhladená, aby sa z nej odstránili mozgové ryhy a závit. Bielou je vyznačená oblasť, ktorej neuróny reagujú na vzdialenosť prichádzajúceho zvuku.

(Zdroj: Jyrki Ahveninen, Ph.D., Martinos Center for Biomedical Imaging, Massachusetts General Hospital)

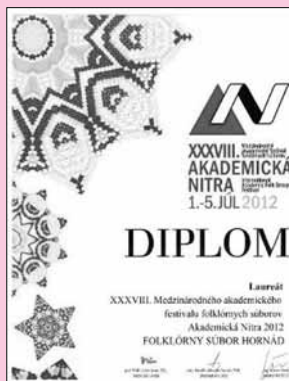
„Identifikovaná oblasť sa nachádza v blízkosti ďalších mozgových oblastí, v ktorých sa spracovávajú priestorové sluchové informácie“, hovorí jeden z autorov článku doc. Ing. Norbert Kopčo, PhD. „Tento poznatok je v súlade so všeobecným modelom spracovania zmyslových informácií v mozgu, čo naznačuje, že pri sluchu, tak ako pri zraku a ďalších zmysloch, je priestorová informácia spracovávaná oddelene od informácie o identite sluchového objektu alebo jeho ďalších charakteristikách, ako napríklad melodickosti. Naša štúdia tiež ukazuje aké dôležité je spájať odborné vedomosti z rôznych oblastí vedy, v našom prípade fyziológie, psychológie a výpočtovej neurovedy, ako súčasti informatiky, na pochopenie takého zložitého systému akým je ľudský mozog“.

doc. Ing. Norbert Kopčo, PhD.
Ústav informatiky PF UPJŠ

Laureátom medzinárodného akademického festivalu folklórnych súborov Nitra 2012 sa stal folklórny súbor HORNÁD UPJŠ

Folklórny súbor Hornád naplnil bohatú festivalovú sezónu 2012 naozaj úspešne. Začiatkom júla sa ako zástupca UPJŠ po druhýkrát predstavil na prehliadke vysokoškolských súborov a za programový blok „SUŠIDE“ získal ocenenie LAUREÁT XXXVIII. Medzinárodného akademického festivalu folklórnych súborov Akademická Nitra 2012. Program rusínskych tancov a spevov pod názvom Sušide (Susedia), približuje folklór rusínskeho etnika okresu Stará Ľubovňa, Levoča a Sabinov. Tvorcov inšpiroval profilový program slávností rusínov-ukrajincov vo Svidníku z roku 1987, kde sa na jednom javisku prezentovali dediny práve z pomedzia týchto dvoch regiónov – Šariš, Spiš. Inšpiráciou bolo aj neopakovateľné estetické cítenie, tanečnosť, spevnosť pôvodných nositeľov, interpretov. V programovom bloku sú spracované tance typické pre túto oblasť – kolesá, do šaflika, čardáše ale aj verbunk, ktorý tancovali muži spoločne so ženami. Programový blok vznikol postupne. Do repertoáru súboru už boli zaradené typy tancov z týchto obcí (Torysky, Tichý Potok). Pribudli tance zo Šarišského Jastrabia, Kyjova. Spracovanie tancov do choreografickej javiskovej podoby a ich interpretácia vychádza z výskumných materiálov (audio, video). Snažíme sa o regionálne štýlové prevedenie tradičného prejavu tejto oblasti, ale zároveň o scénické spracovanie a zasadenie do divadelného priestoru.

Autorsky (choreografické, javiskové spracovanie) sa na programovom bloku SUŠIDE podieľali: Mgr. Marianna Svoreňová (členka umeleckého vedenia súboru) a Bc. Štefan Štec (asistent tanečnej zložky súboru). Tanečná príprava: Mgr. Marianna Svoreňová, Bc. Štefan Štec, Ing. Bc. Slavomír Ondejka (člen umeleckého vedenia súboru). Vokálna príprava: Katarína Kyšidayová, Bc. Štefan Štec, Dominika Pročková. Hudobné spracovanie: Michal Zelinka a ľudová hudba FS Hornád.

I. FOLKLOROVICA

Čaro folklóru bolo predstavené aj všetkým zamestnancom UPJŠ v Košiciach počas I. FOLKLOROVICE, ktorá sa uskutočnila dňa 27. 9. 2012 v telocvični areálu na Šrobárovej ul. Po milom vstupe najmenších tanečníkov z Detského folklórneho Hanička sa mohli folklórnemu tancu priučiť aj dospeláci v rámci otvorenej tanečnej hodiny pre verejnosť.

Erasmus mobilita v maďarských knižniciach

V dňoch 18. až - 22. júna 2012 sme v rámci stáže Erasmus-Staff training navštívili maďarskú univerzitu Budapešti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem a jej knižnicu Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár (OMIKK). Aktivita maďarských akademických knižníc sú menej známe knihovníckej komunite na Slovensku. Poskytujú vysokú úroveň knižnično-informačných služieb, sú zaujímavé priestorovými možnosťami a podujatiami. Poznatky o činnosti knižnice BME sme získali z maďarskej diskusnej skupiny Katalist, ako aj z webových stránok a odborných maďarských periodík. Hlavným cieľom nášho pobytu bolo získanie poznatkov a skúseností v prípade sprístupňovania elektronických časopisov prostredníctvom knižničného systému, využitie moderných informačno-komunikačných technológií a mobilných zariadení v knižnično-informačnom prostredí vysokej školy a získanie praktických skúseností v oblasti budovania digitálnej knižnice. Ďalej výmena skúseností a informácií akademických inštitúcií UPJŠ v Košiciach a BME v Budapešti; poskytovanie knižnično-informačných služieb v podmienkach najväčšej technickej knižnice v Maďarsku, ako aj v podmienkach Lekárskej knižnice Semmelweisovej univerzity a priestorové vybavenie akademických knižníc.

Univerzita Budapešti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) má centrálnu knižnicu OMIKK, v ktorej pracuje vyše 130 zamestnancov. Samotná univerzita má 8 fakúlt prevažne technického zamerania, na ktorých študuje 24 tisíc študentov. OMIKK je najväčšia technická knižnica v Maďarsku, plní funkciu univerzitnej knižnice a zároveň špecializovanej verejnej knižnice.

Jej knižničný fond pozostáva z 2 miliónov knižných jednotiek (kn.j.), z toho 100 tisíc kn.j. je voľne dostupných. Odoberá okolo 600 titulov periodík a sprístupňuje pre svojich používateľov 100 odborných databáz. Fond vzhľadom na štúdium na univerzite je prevažne ekonomického, technického a prírodovedného zamerania. K dispozícii je 6 študovní s 500 miestami. Samotná budova je postavená v neogotickom slohu, jej autorom bol profesor univerzity, architekt Samu Pecz. Sprístupnená bola v r. 1909. Budova pripomína kostol, čím chcel autor zdôrazniť myšlienku, že knižnica je chrámom kultúry a vzdelania. O predvídavosti projektanta stavby sľuži aj fakt, že skladové priestory knižnice navrhol tak, že až v r. 2006 potrebovala knižnica ďalšie priestory.

V rámci 5-dňového pobytu sme okrem OMIKKu a Lekárskej knižnice navštívili Maďarskú národnú knižnicu (Országos Széchényi Könyvtár), ktorá je hlavným tvorcom digitálnej a elektronickej knižnice prístupnej širokej verejnosti. Taktiež Mestskú knižnicu Szabo Ervina (Szabó Ervin Könyvtár), ktorá nás upútala svojím interiérovým riešením a kapacitou. Pobyt v rámci mobility Erasmus hodnotíme veľmi pozitívne. Stretili sme sa s maximálnou ochotou zo strany hosťujúcej knižnice, ako aj knihovníkov ostatných knižníc. Univerzitná knižnica UPJŠ v Košiciach plánuje budovať digitálnu knižnicu a rozšíriť svoje služby o poskytovanie prístupov do e-knín a e-časopisov, záverečných prác. Z tohto dôvodu má pre ňu vysokú hodnotu ponuka na spoluprácu a pomoc pri riešení problémov v oblasti budovania digitálneho repozitára. Bonusom pre pracovisko Lekárska knižnica je možnosť zasielania článkov v rámci medziknižničnej výpožičnej služby bez nutnosti úhrady.

Ing. Eva Matušovičová, UK UPJŠ v Košiciach
Judita Samuelisová, UK UPJŠ v Košiciach

EKONOMICKÉ ASPEKTY V ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVE III

Dňa 20. septembra 2012 sa na Fakulte verejnej správy v Košiciach konal 3. ročník konferencie pod názvom „Ekonomické aspekty v územnej samospráve III“ nad ktorou prevzal záštitu primátor mesta Košice MUDr. Richard Raši, PhD. MPH. Toto vedecké podujatie zorganizoval kolektív členov Katedry ekonomiky a riadenia verejnej správy pod vedením vedúcej katedry doc. Ing. Anny Čepelovej, PhD.. Cieľom konferencie bolo vytvoriť priestor pre výmenu skúseností a poznatkov, prezentáciu výsledkov vedeckých prác a otvorenú diskusiu z oblasti ekonomie a manažmentu verejnej správy, v teórii a praxi. V rámci konferencie odznali príspevky v týchto tematických okruhoch Ekonomika a riadenie v samospráve, Informatizácia v územnej samospráve, Súčasné trendy v oblasti manažmentu a marketingu samospráv. Z vedeckej konferencie bol vydaný recenzovaný zborník príspevkov v tlačenej podobe, do ktorého bolo zaradených 23

príspevkov. Medzi účastníkov konferencie patrili nielen členovia Fakulty verejnej správy, ale aj zástupcovia mnohých ďalších slovenských univerzít napríklad z Ekonomickej fakulty Technickej univerzity v Košiciach, z Ekonomickej univerzity v Bratislave, z Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, z Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, z Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, z Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove, z Vysokej školy ekonomie a manažmentu verejnej správy v Bratislave. Príspevok na konferenciu zaslali aj zástupcovia Košického samosprávneho kraja. Zo zahraničných účastníkov možno uviesť prof. Sergeja Kirsanova z Ruska, ktorý pôsobí na St. Petersburg Institute for Humanitarian Education. Na tomto podujatí bol vytvorený priestor na prezentáciu výsledkov výskumu jednotlivých riešiteľských kolektívov, ale zároveň sa upevnila platforma na rozvíjanie vzájomnej spolupráce vo viacerých oblastiach súvisiacich s ekonomickými aspektmi v územnej samospráve.

Ing. Slávka Sedláková, PhD.

Medzinárodná konferencia “21st International Conference on Subterranean Biology”

Vdňoch 2.-7. septembra 2012 sa v priestoroch Teologickej fakulty KU na Hlavnej ul. v Košiciach uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia o biológii jaskýň “21st International Conference on Subterranean Biology”, ktorú zorganizovala Prírodovedecká fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Konferencie zamerané na biológiu jaskýň sa uskutočňujú od roku 1979 pod záštitou International Society of Subterranean Biology (ISSB-SIBIOS) a konajú sa v spravidla dvojročných intervaloch v rôznych krajinách sveta. Valné zhromaždenie tejto vedeckej spoločnosti odsúhlasilo našu kandidatúru v septembri 2010 počas predchádzajúcej konferencie v Postojnej v Slovinsku. Pre pracovníkov Ústavu biologických a ekologických vied Prírodovedeckej fakulty UPJŠ to bola veľká výzva pripraviť podmienky na uskutočnenie tejto konferencie po prvý raz na Slovensku a v Košiciach.

Na slávnostnom otvorení podujatia sa zúčastnil primátor mesta Košice Dr. Richard Raši, prorektor UPJŠ prof. Juraj Černák a prezident ISSB-SIBIOS Dr. Guiseppe Messina, ktorí príhovorom privítali jej účastníkov. Vedecký program konferencie prebiehal počas štyroch dní, navyše bola zorganizovaná celodenná konferenčná exkurzia. Dňa 3. septembra 2012 sa v konferenčných priestoroch uskutočnila tlačová beseda so zástupcami médií o prebiehajúcom podujatí.

Ústrednou témou konferencie bolo odhaľovanie biodiverzity jaskynných ekosystémov a ich ochrana. Vedecký program konferencie bol rozčlenený do viacerých sekcií, do ktorých boli zaradené jednotlivé prednášky a prezentácie vo forme postrov. Odznalo spolu 70 prednášok a prezentovaných bolo 65 postrov. Jednotlivé sekcie boli zamerané na biodiverzitu jaskynných organizmov, adaptáciu, vývoj, fyziológiu a správanie jaskynných živočíchov, ďalej na evolúciu jaskynných organizmov, mikrobiológiu a sedimentológiu, ekológiu populácií a spoločenstiev jaskynných organizmov, a na subteránne ekosystémy z hľadiska ochrany života v jaskyniach. Na konferencii boli prezentované aj nové výsledky z prieskumu jaskýň a podzemných vôd na Slovensku, ktoré podčiarkujú jedinečnosť prírody našej krajiny.

V jednotlivých sekciách odznali viaceré kľúčové prednášky. Sekcia zameraná na biodiverzitu a biogeografiu jaskýň bola počtom prednášok najrozsiahljšia. Odštartovala ju prof. Eleonora Trajano z Univerzity São Paulo v Brazílii, ktorá referovala o význame štúdia biodiverzity pre základné poznanie biológie jaskýň a pre ochranu jaskynných organizmov. V sekcii ďalej odznala kľúčová prednáška prof. Hansa Jürgena Hahna z Univerzität Koblenz-Landau v Nemecku o problematike vyčleňovania bioregiónov pre organizmy podzemných vôd. Prof. Horton Hobbs z Wittenberg University, Springfield, USA referoval o celkovom výskyte stygobiontov zo skupiny Amphipoda podzemných vodách krasových a nekrasových území štátu Ohio zaľadených počas starších štvrtohôr. Dr. Maja Zagmajster z Univerza v Ljubljani v Slovinsku prednášala o biodiverzite kôrovcov podzemných vôd Európy. Poslednú kľúčovú prednášku v sekcii mal Dr. Stuart Halse z Bennelongia Environmental Consultants, Wembley, Australia o novej metóde odchyty jaskynnej fauny z povrchu stien pomocou sietí.

V sekcii venovanej adaptáciám, vývoju, fyziológii a správaniu jaskynných organizmov odznala kľúčová prednáška prof. Williama Jefferyho z University of Maryland, USA o evolučnej výhode albinizmu u jaskynných rýb rodu *Astyanax*. Ďalšiu kľúčovú prednášku mal prof. David C. Culver z American University, Washington, USA, jedna z vedúcich osobností v oblasti výskumu biológie jaskýň. Jeho prednáška bola zameraná na prehodenie evolučných procesov konvergencie a divergencie prebiehajúcich v subteránnom prostredí.

Nasledovala ďalšia počtom prednášok bohatá sekcia venovaná fylogeografiu, fylogenezu a evolúciu jaskynných organizmov. Sekciu začal kľúčovou prednáškou doc. Cene Fišer z Univerza v Ljubljani

v Slovinsku, ktorá bola zameraná na problematiku ekomorfóz u kôrovcov podzemných vôd rodu *Niphargus*. Kým Abrams z University of Adelaide v Austrálii referovala o molekulárnej fylogenezu a biogeografiu vodných kôrovcov čeľade *Parabathynellidae*. Dr. David Eme z Université Claude Bernard Lyon 1 vo Francúzsku vo svojej prednáške poukázal na veľmi odlišné scenáre šírenia sa zástupcov fauny podzemných vôd na základe analýzy fylogeografickej histórie. Dr. Valeria Zakšek z Univerza v Ljubljani v Slovinsku vo svojej kľúčovej prednáške poukázala na paradox syntopie u niektorých kryptických línií vodnej fauny Dinárskeho krasu. Prof. Horst Wilkens z Universität Hamburg v Nemecku mal prednášku o paralelnej speciácii u jaskynných rýb Mexika rodu *Rhamdia*. Prof. Peter Trontelj z Univerza v Ljubljani v Slovinsku mal jednu z najzaujímavejších prednášok venovanej opakovanej adaptívnej radiácii u jaskynných chrobákov skupiny *Leptodirinae* v južnej Európe. Poslednú kľúčovú prednášku v sekcii mal prof. Pedro Oromí z Universidad de la Laguna na Kanárskych ostrovoch. Bola zameraná na odhaľovanie centier biodiverzity subteránnej fauny na Kanárskych ostrovoch.

V sekcii populačná ekológia a ekológia spoločenstiev subteránnych organizmov predniesol prof. Florian Malard z Université Claude Bernard Lyon 1 vo Francúzsku kľúčovú prednášku o význame histórie miesta, šírenia sa a selektívnych faktorov na distribúciu kôrovcov (*Isopoda*) v podzemných vodách. V sekcii subteránne ekosystémy predniesla Dr. Tanja Pipan z Inštitut za raziskovanje krasu v Postojnej v Slovinsku kľúčovú prednášku o formách organického uhlíka v plytkých podzemných akvatických habitatoch. Poslednú kľúčovú prednášku na konferencii mala Oana T. Moldovan z Emil Racovita Institute of Speleology v Kluži v Rumunsku. Referovala o významne jaskynných sedimentov z hľadiska štúdia fosilnej fauny a o potrebe ich ochrany.

Jedným z „tahákov“ konferencie bola atraktívna prednáška Any Sofie Reboleiry z Universidad de Aveiro v Portugalsku o výskyte jaskynných živočíchov v najhlbšej priepasti sveta Krubera-Voronja na Kaukaze (- 2 140 m). Osobne sa zúčastnila na jednej z doposiaľ mála expedícií do tejto náročnej priepasti. Podobne Jana Bedek z Croatian Biospeleological Society z Chorvátska referovala o veľmi zaujímavej jaskynnej faune priepasti Lukina jama v pohorí Velebit (- 1 421 m). Obe hlboké priepasti sú obývané vzácnou a špecifickou faunou v celom hlbkovom gradiente.

Vo vedeckej časti konferencie mal zastúpenie aj Ústav biologických a ekologických vied Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach. Prof. Igor Hudec mal prednášku o stave poznania a probléme identifikácie vodných kôrovcov rodu *Niphargus* na Slovensku. Diplomantka Bc. Edita Miková predniesla sumárne výsledky k ekológii netopiera podkovára južného *Rhinolophus euryale* na Slovensku. Do postrovej sekcie pri pripravili pracovníci, doktorandi a diplomanti ÚBEV spolu deväť prezentácií zameraných na biodiverzitu a ekológiu jaskynnej fauny Slovenska, konkrétne na biológiu podkovára južného na v systéme Domica-Baradla, zimovanie salamandry škvrnitej v podzemí, štruktúru spoločenstva chvostoskokov v podzemí sutinového svahu, faunu tokajských pivníc a na biológiu a systematiku vzácných článkonožcov našich jaskýň.

V programe konferencie bola aj jednodňová exkurzia zaradená v strede týždňa. Účastníci podujatia najprv navštívili Dobšinskú ľadovú jaskyňu, ktorá je svetovým unikátom z hľadiska celkového objemu ľadu v jaskyni. Bol to zážitok najmä pre kolegov z exotických krajín sveta. Ďalej mali možnosť vidieť tradičnú slovenskú dedinu v skanzene Múzea slovenskej dediny v Pribyline, kde počas kulinárskeho dňa mohli ochutnať viaceré jedlá liptovskej kuchyne. Pán L. Tatarka predstavil hru na gajdy, fujaru a ďalšie hudobné nástroje. Potom sa účastníci konferencie presunuli do Demänovskej jaskyne slobody, kde sa k odbornému sprievodu pripojili pracovníci Správy slovenských jaskýň v Liptovskom Mikuláši. Táto jaskyňa,

podobne ako predchádzajúca, zanechala na nich hlboký dojem. Konferenčná exkurzia bola ukončená večerou v Hoteli Repiská v Demänovskej doline. Dobrý dojem z exkurzie zrejme nepokazil ani pomerne neskorý návrat autobusmi do Košíc.

Po slávnostnom ukončení vedeckého programu podujatia sa dňa 7. septembra v podvečerných hodinách konalo zasadnutie Valného zhromaždenia medzinárodnej spoločnosti pre biológiu jaskýň (ISSB). Schválilo kandidatúru Mexika na uskutočnenie v poradí 22. konferencie o biológii jaskýň v roku 2014. Jedným z ústredných bodov programu bola aj voľba členov výboru spoločnosti, do ktorého bol opätovne zvolený doc. Ľ. Kováč z Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach. Následne bol počas rokovania nového výboru spoločnosti hlasovaním zvolený za prezidenta tejto medzinárodnej spoločnosti. Vystriedal tak vo funkcii Dr. Giuseppe Messanu z Talianska, ktorý v tejto funkcii pôsobil spolu 10 rokov.

Po ukončení oficiálneho programu nasledoval konferenčný večierok v Dome umenia s pohostením. Kultúrny program začal folklórny súbor UPJŠ Hornád hrou, spevom a tancami. Účastníci konferencie boli pozvaní zúčastniť sa krátkej výučby slovenského ľudového tanca, čo mnohí aj využili. Vystúpenie súboru Hornád bolo vysoko profesionálne a kolegov zo zahraničia očarilo. Konferenčný večierok ďalej spriemňovalo hrou a spevom gitarové duo Capricorns, na záver večierka sa mohli účastníci konferencie zabaviť pri diskotéke.

Ukázalo sa, že výber konferenčnej sály bol dobrou voľbou. Teologická fakulta UK poskytuje dôstojné prostredie na medzinárodné podujatia priamo v blízkosti Hlavnej ulice. Výhodou je tiež veľmi pekné foyer, ktoré poslúžilo na prezentácie postrov. Mnohí účastníci boli prekvapení príjemnou atmosférou, ktorá vládne na pešej zóne v centre mesta. Okrem posedenia v kaviarňach či reštauráciách priamo na Hlavnej boli uchvátení aj atmosférou bohatej a pestrej histórie mesta. Boli s ňou oboznámení počas večernej prehliadky pešou zónou so zaujímavým výkladom, ktorý pripravil známy sprievodca mestom Milan Kolcun a to už po skončení prvého konferenčného dňa.

Konferencie sa zúčastnilo 119 kolegov z 23 krajín sveta, najmä Brazílie (16), Slovenska (14), Chorvátska (11), Slovinska (11), Českej republiky (10), Nemecka (8), U.S.A. (7) a Austrálie (6). Zo zahraničia to bolo celkovo 88,2 % účastníkov. Bolo pre nás cťou, že na konferencii sa zišli takmer všetci poprední svetoví odborníci na subteránnu biológiu viacerých generácií. Zážitkom bola účasť legendárnych biospeleológov, autorov prelomových objavov a citovaných kníh či zásadných článkov, ktorých vo voľnom čase bolo možné stretnúť v kaviarňach aj v pešej zóne mesta a voľne s nimi diskutovať. Možno spomenúť napríklad mená ako Ch. Juberthie, V. Sbordon, J. Holsinger, W. Humphreys... Hoci neprezentovali vlastné prednášky, formálne aj neformálne diskusie s nimi boli veľmi cenné a ich samotná účasť bola ocenením pre organizátorov konferencie. Prítomnosť množstva mladých výskumníkov, aplikovanie nových metodických postupov a množstvo nových poznatkov a objavov sú príslubom ďalšieho rozvoja tohto odvetvia vedy. Ako veľmi perspektívne sa ukazuje vytváranie vedeckých tímov s medziodborovým zložením zahŕňajúcich speleológov, zoológov a mikrobiológov i molekulových biológov, ekofyziológov a chemikov. Veríme, že konferencia priniesla mnoho podnetov aj pre ďalšie napredovanie subteránnej biológie na Slovensku. Podujatie organizovala Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach v spolupráci so Správou slovenských jaskýň v Liptovskom Mikuláši. Nad podujatím prevzal záštitu primátor mesta Košice MUDr. Richard Raši, predseda Košického samosprávneho kraja JUDr. Zdenko Trebula a rektor Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach prof. MUDr. Ladislav Mirossay, DrSc.

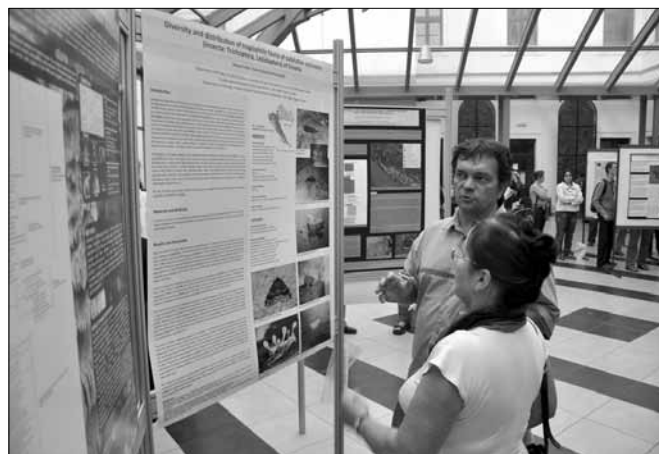
Podrobné informácie o konferencii i zborník abstraktov prezentácií sú zverejnené na web stránke: www.icsb2012.eu.

Vzhľadom na množstvo pozitívnych ohlasov sa zdá, že sa táto unikátna konferencia v Košiciach vydarila.

doc. RNDr. Ľubomír Kováč, CSc.
RNDr. Andrej Mock, PhD

Účastníci medzinárodnej konferencie „21st International Conference on Subterranean Biology“ pri dome sv. Alžbety

Postrová sekcia vo foyer konferenčných priestorov.

Kolegovia z Universidade Federal de Lavras, Minas Gerais (Brazília) počas exkurzie v Dobšinskej ľadovej jaskyni.

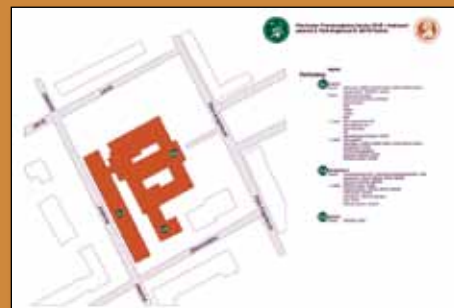
Plán univerzitných budov a

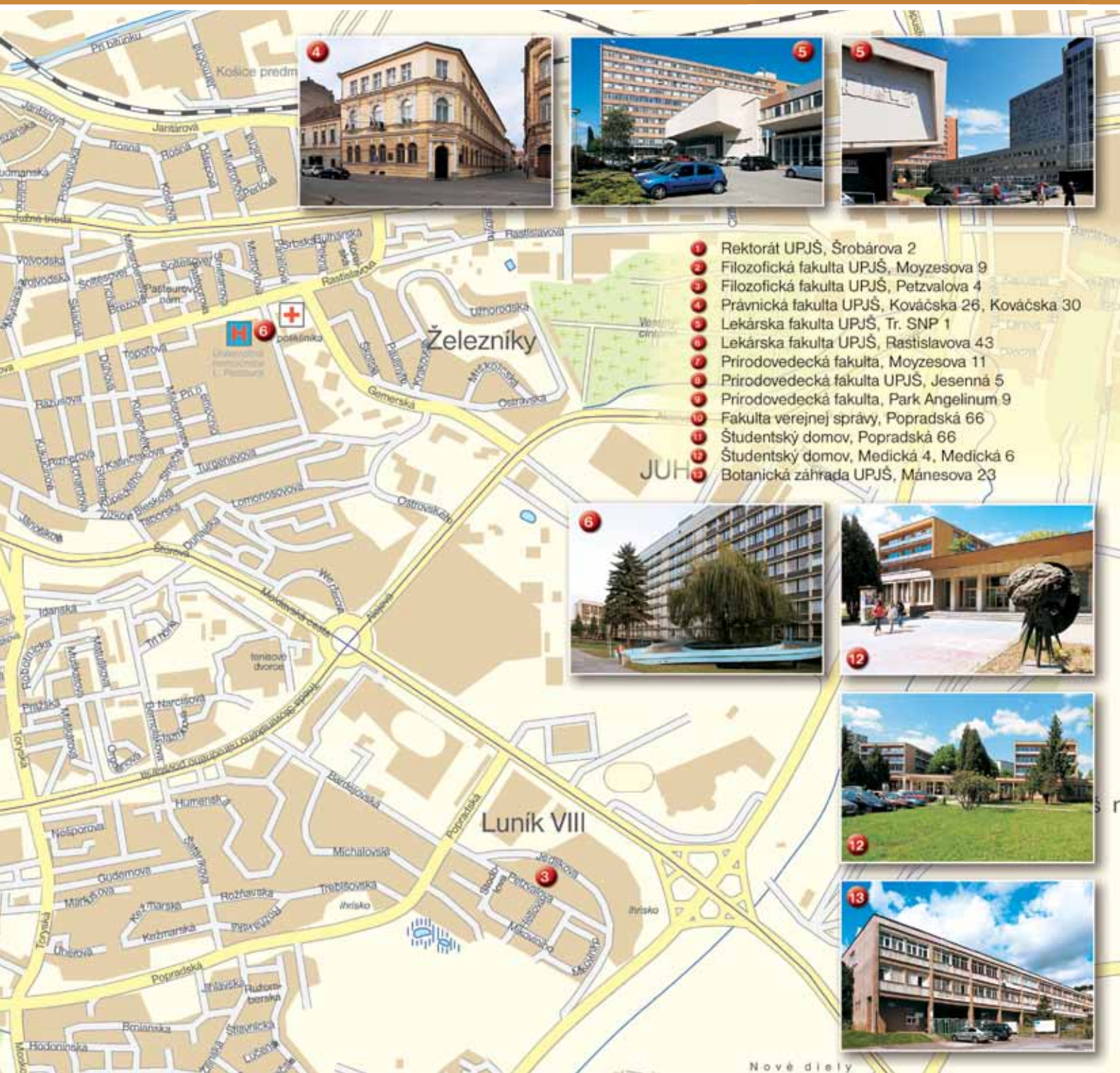
Kam na prednášku, kde Vás čaká obed, miesto knižných výpožičiek, či ubytovacie možnosti nájdete na:

areálov UPJŠ v Košiciach

<http://www.upjs.sk/univerzita/plan-budov-upjs/>

ŠTUDENTI ZUBNÉHO LEKÁRSTVA VO FRANCÚZSKU

Študenti zubného lekárstva zo Slovenska sa zúčastnili na druhom stretnutí EDSA v tomto roku, ktoré sa konalo vo Francúzku, v meste Lyon. Peter Džupa a Maroš Kamenický zastupovali Lekársku fakultu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Po príchode na miesto konania mítingu spoznávali nové tváre, nových kolegov z celej Európy, ktorí študujú, podobne ako u nás, odbor zubné lekárstvo. Vymieňali si spoločne postrehy a názory, ktoré sú mnohokrát veľmi zaujímavé a cenné. Druhý deň sa začal na miestnej fakulte zubného lekárstva, kde oficiálne prebiehal 58. EDSA míting. Úvod bol venovaný novým členom našej EDSA rodiny. Počas priebehu celého dňa delegáti z rôznych krajín Európy prezentovali aktivity národných spolkov. Samozrejme nechýbali sme ani my. Naš národný a miestny spolok v Košiciach sa mohol popýšiť hneď niekoľkými aktivitami. Jedným z pilotných a dych vyrážajúcich EDSA projektov bol „Amchi project 2012“, ktorí uskutočnili študenti z EDSA v spolupráci so študentmi

Indie a Manipal. Spolu 44 študentov z celej Európy a Indie bolo na expedícii vo vysokých Himalájach v nadmorskej výške 5602 m.n.m ošetrovať nielen zuby, ale aj riešiť rôzne komplikácie, spojené so zubným lekárstvom, miestnym obyvateľom Himaláji. Pred touto náročnou expedíciou im prišiel osobne požeňať aj sám veľký Dalai Láma. Veľké poďakovanie patrí študentovi Ritesh Bhattacharjee z Indie a študentke Mina Tägt zo Švédska. Jedným z hlavných bodov mítingu boli voľby nových členov do výkonnej rady, ktoré prebehli dňa 29. 8. 2012. Jedným z členov výkonnej rady je aj Peter Džupa z Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach, ktorý zastupuje pozíciu generálneho sekretára.

Organizátori EDSA mítingu v meste Lyon mali pre svojich účastníkov každý večer pripravený pestrý program s nezbuduteľnými zážitkami. Vo štvrtok 30.8.2012 pre študentov zubného lekárstva začal ADEE míting s mnohými prednáškami a pracovnými skupinami. Sami sme boli súčasťou skupiny výmenné pobyty. Tejto diskusie sa zúčastnili aj dekaní rôznych fakúlt, ako napríklad Nórsko, Turecko, Francúzsko a Chicago (USA). Diskusia sa viedla v duchu učebných plánov, aby čo najviac škôl v Európe a na svete sa mohlo zapojiť do projektu ERASMUS tak, aby študenti študovali v zahraničí to, čo študujú doma.

EDSA a ADEE mítingy sú súčasťou štúdia pre študentov zubného lekárstva na Slovensku. Takéto stretnutia otvárajú študentom nový rozhľad a dodávajú im skúsenosti vo vlastnom obore. Spoznávať nových ľudí, kontakty a kolegov do budúcnosti je mnohokrát viac prínosnejšie ako stráviť 6-ročné štúdium zubného lekárstva iba na Slovensku.

Veľké poďakovanie za „Slovenský spolok študentov zubného lekárstva“ patrí organizátorom 58. EDSA mítingu Matthieu Wipf, Alexander Deza a Marin Lafont.

Maroš Kamenický

PRÁVNICI ŠTUDOVALI NA SORBONNE V PARÍŽI

V dňoch 2. až 20. júla 2012 sa interní doktorandi a učitelia, konkrétne – Mgr. L. Cisko, Mgr. A. Gierlt, Mgr. M. Hamřík, JUDr. P. Huba, JUDr. T. Ōtvös a JUDr. Ľ. Pošivákova zúčastnili letnej školy na prestížnej univerzite Sorbonne - Université de Paris I Panthéon-Sorbonne, Faculte de Droit s názvom Summer University for Continental Law 2012, organizovanou The Civil Law Initiative a Fondation pour le droit continental. Letnej školy sa zúčastnilo vyše 100 študentov a profesionálov z takmer 50 štátov sveta, ktorí boli rozdelení do anglickej a francúzskej sekcie. Výučba bola zameraná na získanie a prehĺbenie poznatkov o kontinentálnom právnom systéme, ako aj na právnú komparáciu jednotlivých inštitútov z pohľadu práva medzinárodného a tiež práva Európskej únie, prostredníctvom ktorej sme mali možnosť oboznámiť sa s najnovšími tendenciami. Predmety boli v rámci výučby rozdelené do tematických celkov s prihliadnutím na logickú nadväznosť súvisiacich inštitútov, pričom na konci prednášok z každého predmetu išlo o ich spojenie a zhrnutie do jedného celku.

V rámci študijného plánu sme absolvovali predmety s profesormi, ktorí zabezpečovali obsahovú a kvalitatívnu náplň výučby (prof. Xavier Blanc-Jouvan, prof. Bénédicte Fauvarque-Cosson, prof. Emmanuel Jolivet, prof. Benoit Moore, prof. Frederik Swennen, či prof. Anna de Vita).

Súčastou plánu výučby boli stretnutia s predstaviteľmi aplikačnej praxe, ktoré prebiehali predstavením jednotlivých pracovných pozícií v rámci právneho poriadku Francúzskej republiky, ako aj poukázaním na eventuality úskalí pri výkone funkcie. Súčasťou bola samozrejme diskusia, kde poslucháči letnej školy mali možnosť priamo interpelovať odborníkov na záležitosti, ktoré ich zaujímajú. Stretnutia tak boli uskutočnené s predstaviteľmi notárov (S. Zecevic), advokátov (B. Debosque), správcov – likvidátorov (H. Gascon) a exekútorov (P. Safar). Neoddeliteľnou súčasťou letnej školy bolo absolvovanie odborných stretnutí s predstaviteľmi súdnej a zákonodarnéj moci, ktoré sa realizovali priamo v sídle daných súdov, ako aj v sídle francúzskeho Senátu, spolu s prehliadkou ich priestorov a priamou účasťou na ich zasadnutiach. Spomedzi najvýznamnejších inštitúcií v ústavnom systéme Francúzskej republiky možno okrem Senátu spomenúť Ústavnú radu, Najvyšší správny súd, Najvyšší súd a Obchodný súd.

Mgr. Lukáš Cisko, JUDr. Peter Huba
Právnická fakulta UPJŠ

Ohliadnutie za piatym ročníkom študentského sympózia

Ako sa už stáva dobrým zvykom, Ústav Európskeho práva na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach aj tento rok zorganizoval sympóziu pre študentov fakulty. Sympóziu sa každoročne týka inej vybranej témy z medzinárodného práva verejného. Skrz organizáciu podujatia tohto druhu dáva Ústav možnosť študentom druhého ročníka na Právnickej fakulte UPJŠ možnosť analyzovať široké spektrum problémov súvisiacich s témou toho ktorého ročníka. Inak tomu nebolo ani v predošlom akademickom roku. Výberom témy „Medzinárodné súdnictvo a medzinárodné právo (K 90. výročiu založenia Stáleho dvora medzinárodnej spravodlivosti)“ si organizátori pripomenuli okrúhle výročie založenia prvého stáleho medzinárodného súdneho tribunálu.

Stály dvor medzinárodnej spravodlivosti vznikol ako súdny orgán v rámci systému Spoločnosti národov a prvýkrát zasadla 30. januára 1922. Po vzniku OSN sa tento súdny orgán úspešne pretransformoval pre potreby novej Organizácie spojených národov, v systéme ktorej funguje od jej založenia v roku 1945. Vo februári tohto roku bol za predsedu Medzinárodného súdneho dvora historicky prvýkrát zvolený slovenský právnik, diplomat a dlhoročný sudca MSD, Peter Tomka. Téma sympózia tak reflektuje aj tento moment a vzdáva hold zvoleniu Petra Tomku za predsedu Medzinárodného súdneho dvora.

Sympóziu samotné sa uskutočnilo 12. apríla 2012 na pôde Právnickej fakulty UPJŠ za účasti prof. Jána Klučka, doc. Kristiána Csacha a ostatných členov Ústavu európskeho práva. Prezentácia študentských príspevkov k téme medzinárodného súdnictva bola často nasledovaná živou diskusiou. Študenti sa vo svojich prácach zamerali na široké spektrum problémov v danej oblasti.

Pozornosť bola venovaná problematike všeobecného charakteru, ako história medzinárodných súdov, súčasné organizačné formy medzinárodného súdnictva, či úloha a postavenie súdov pri regionálnych organizáciách. Na tieto svojim záberom širšie témy nadväzovali príspevky venujúce sa jednotlivým súdnym orgánom, problémom konkurencie jurisdikcií, paralelných mechanizmov medzinárodnej súdnej ochrany či financovaniu súdnych orgánov. V príspevkoch boli diskutované aj procesné otázky, ako napríklad jednotlivé formy činnosti MSD (rozhodovanie sporov, posudková činnosť), ako aj otázka vynútiteľnosti rozhodnutí medzinárodných súdnych orgánov. Orgánom rozhodujúcim spory medzinárodnej povahy ako Stály arbitrážny dvor a Medzinárodné centrum pre riešenie investičných sporov (ICSID) bol taktiež venovaný zaslúžený priestor. V záverečnej časti sympózia boli prednesené témy ako locus standi, postavenie účastníkov v konaní či garancie nezávislosti a nestrannosti sudcov. Sympóziu bolo uzatvorené príspevkom zameraným na úlohu medzinárodného súdnictva na počiatku 21. storočia. Z jednotlivých príspevkov sympózia bol zostavený aj zborník, ktorý je dostupný na stránke <http://www.upjs.sk/pravnicka-fakulta/publikacie-zborniky-zverejnenia/>.

Tohtoročné sympóziu nebolo iba pripomienkou veľkého jubilea Stáleho súdu medzinárodnej spravodlivosti. Tohtoročným usporiadaným už piaty ročník sympózia, čo je iste dôvodom na radosť, ako aj príležitosťou na ohliadnutie späť. Organizátori si za päť rokov poriadania sympózií kladli za cieľ vytvorenie priestoru pre realizáciu študentov mimo rámca povinnej vysokoškolskej výučby a snáď i založenie tradície. Úspešných päť ročníkov svedčí o naplnení týchto cieľov. Rovnako však predstavuje výzvu pre Ústav európskeho práva, ako myšlienku sympózií posunúť ďalej a naďalej pokračovať v úsilí s cieľom ďalej zvýšiť úroveň podujatia.

Mgr. Adam Gierlt

UPJŠ v Košiciach

je treťou najlepšou univerzitou v SR v rámci rankingu SIR

Ranking výskumných inštitúcií SIR World Report 2011 je založený na kvantitatívnych bibliometrických ukazovateľoch a na údajoch z vedeckej databázy Scopus z rokov 2006-2010. Zahŕňa 3 290 výskumných inštitúcií zo 106 krajín sveta. UPJŠ v Košiciach bola v tomto rankingu hodnotená ako tretia najlepšia univerzita v Slovenskej republike (štvrtá najlepšia vedecká ustanovizeň), umiestnila sa na 115. mieste v geografickom regióne „Východná Európa“ a na 2101. mieste na svete.

Poradie na svete	Poradie v regióne „Východná Európa“	Poradie v SR	Názov inštitúcie
429	13	1	Slovenská akadémia vied
792	30	2	Univerzita Komenského v Bratislave
1059	47	3	Slovenská technická univerzita v Bratislave
2101	115	4	Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
2117	117	5	Technická univerzita v Košiciach
3075	191	6	Žilinská univerzita v Žiline

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH
UNIVERZITNÁ KNIŽNICA

Vás srdečne pozýva na besedu

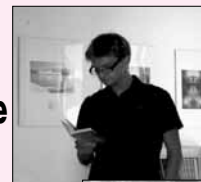
s LUKÁŠOM MANOM

13. 11. 2012 o 15.00 hod.

Filozofická knižnica UK UPJŠ
v Košiciach, Moyzesova 9, Košice

(vchod z ulice Dr. Kostlivého)

Lukáš Mano je mladý autor, žijúci v Strážskom. V súčasnosti študuje na Filozofickej fakulte UPJŠ v Košiciach, odbor masmediálne štúdiá. Prispieva do denníka Korzár, Nový Zemplín, jeho poviedky mu uverejnili v časopisoch Dotyky, RAK, Divoké víno. V auguste 2012 mu vyšla jeho prvotina – zbierka 7 poviedok Rozum v plameňoch.

Danišovce privítali účastníkov medzinárodného sympózia

Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach usporiadala v dňoch 4. až 7. 9. 2012 jubilejné medzinárodné sympóziu, ktoré sa venovalo problémom antropizácie a životného prostredia. Sympóziu sa uskutočnilo v Učebno-výcvikovom zariadení UPJŠ Danišovce. Potreba diskutovať o problémoch vplyvu ľudskej činnosti na zmenu vo flóre a vegetácii formou prezentácie poznatkov nielen zo Slovenska, ale aj z okolitých krajín vznikla v roku 1994 na prvej konferencii, ktorú organizovala botanická záhrada. V priebehu dvojročných cyklov sa následné podujatia konali v Maďarsku, Poľsku a Ukrajine. Počas 20 rokov košická botanická záhrada organizačne a odborne zorganizovala štyri sympózia, v ostatných spolupracujúcich krajinách sa uskutočnili po dve konferencie. Z každej konferencie boli prerokované materiály publikované v samostatných zborníkoch a vedeckom periodiku THAISZIA Journal of botany. Na tohtoročnom sympóziu sa zúčastnili vedecí, pedagogickí a odborní zamestnanci zo spomínaných krajín. Počas rokovania prezentovali 15 vedeckých príspevkov a ďalšie prediskutovali v panelovej forme. Súčasťou sympózia bola video prezentácia zamestnancov Národného parku Slovenský raj o zaujímavostiach národného parku a pre účastníkov konferencie boli zorganizované dve exkurzie. Prvá sa uskutočnila návštevou NP Slovenský raj a prechodom rokliny „Piecky“. V ďalší deň účastníci podujatia navštívili kráľovské mesto Levoču. V rámci odborného výkladu mali možnosť spoznať a uvidieť pestrosť biotopov a vegetácie v národnom parku a zoznámiť sa s bohatou históriou Levoče, jej pamätihodnosťami. Súčasťou prehliadky bola návšteva Múzea Jana Pavla z Levoče. Medzinárodné sympóziu sa skončilo prijatými závermi a odporúčaniami pre ďalšie obdobie.

doc. RNDr. Sergej Mochnacký, CSc.
riaditeľ BZ UPJŠ

PROBLEMATIKA ODVODOV V RÁMCI ZDRAVOTNÉHO POISTENIA ŠTUDENTOV VYSOKÝCH ŠKÔL V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Zásadná téma, ktorá rezonuje medzi delegátmi Študentskej rady vysokých škôl Slovenskej republiky (ďalej len „ŠRVŠ SR“), je (nešťastná) novela (zákon č. 499/2010 Z.z.), zákona č. 580/2004 Z. z o zdravotnom poistení (ďalej len „zákon“), ktorá vstúpila do platnosti koncom roka 2010 a nadobudla účinnosť dňom 1. januára 2011. Novela zahŕňa predovšetkým nový § 11 s názvom platiteľa poistného, ktorý určuje, že štát je platiteľom poistného za nezaopatrené dieťa, ako aj za študenta doktorandského študijného programu v dennej forme štúdia.

Uvedený normatívny text by bol na prospech študentov, avšak zákon tiež stanovuje podmienky, kedy je od danej povinnosti štát „oslobodený“ a ktorá prechádza na samotných študentov:

- pokiaľ ide o študenta I. a II. stupňa vysokoškolského štúdia, za nezaopatrené dieťa sa na účely tohto zákona považuje fyzická osoba do dovŕšenia 26 roku veku (stav de lege lata, t. j. platná právna úprava dnes zahŕňa dovŕšenie veku 30 rokov), ktorá študuje na prvej vysokej škole najdlhšie do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa, štúdium ktorého podľa študijného programu nepresiahlo štandardnú dĺžku štúdia, okrem externej formy štúdia,

- pokiaľ ide o študenta doktorandského študijného programu v dennej forme štúdia, štát je platiteľom poistného, ak celková dĺžka jeho doktorandského štúdia neprekročila štandardnú dĺžku štúdia pre doktorandský študijný program v dennej forme a nezískal už vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa alebo nedovŕšil vek 30 rokov.

S novou právnou úpravou však vzniká ex lege (na základe zákona) dotknutým študentom vysokých škôl (poistencom) aj notifikácia (oznamovacia) povinnosť voči zdravotnej poisťovni nahlásiť do ôsmich dní skutočností rozhodujúce pre vznik alebo zánik povinnosti štátu platiť za neho poistné. Predmetná novela zákona zároveň nezaopatrenému dieťaťu, ktoré dosiahlo vek 26 rokov k 31. decembru 2010, ukladala splnenie oznamovacej povinnosti do 31. januára 2011. Študenti VŠ však o danej povinnosti neboli v dostatočnom predstihu, najmä prostredníctvom médií informovaní, čo mohlo, ako aj môže v konečnom dôsledku, pri nesplnení oznamovacej povinnosti, mať za následok uloženie pokuty poisťencovi až do výšky 331 EUR. Samotné preddavky na zdravotné poistenie predstavujú sumu 46,06 EUR mesačne. Na základe pohotovostnej intervencie a iniciatívnej komunikácie ŠRVŠ SR s príslušnými štátnymi orgánmi (najmä Ministerstvom zdravotníctva SR) bolo prostredníctvom médií prisľúbené, že zdravotné poisťovne pokuty od poisťencov vyberať nebudú, t. j. nebudú ich sankcionovať. Dňa 19. 1. 2011 sa vybraní delegáti stretli s predsedníčkou Vlády SR, Ivetou Radičovou, kde diskutovali o predmetnej (nešťastnej) novele a vyjadrili svoju nespokojnosť, snažili sa hľadať metódy a formy riešenia daného, pre študenta nepriaznivého právneho stavu.

Predseda ŠRVŠ SR interpretoval výklad pani predsedníčky Vlády SR o prisľube zmeny časti zákona, ktorá je pre študentov vysokých škôl nepriaznivá. Z časového hľadiska bola

požiadavka, aby tak bolo urobené v čo najkratšom čase, aby novela zákona bola účinná už v apríli roka 2011. Zároveň bola požiadavka zo strany ŠRVŠ SR, aby bol v právnom systéme SR konečne legálnou definíciou vymedzený status študenta, so všetkým sociálnymi právami, ktoré mu prináležia v modernej Európe. Predsedníctvo ŠRVŠ SR hľadalo možnosti, ako v širších súvislostiach do budúcnosti predchádzať nepriaznivým sociálnym udalostiam a zároveň, aby ŠRVŠ SR mohla participovať pri príprave návrhov právnych predpisov, ktoré sa VŠ relevantne dotýkajú. Jednou z nich bola požiadavka, adresovaná všetkým ministerstvám v Slovenskej republike v znení: „Študentská rada vysokých škôl SR, ako najvyšší zastupiteľský orgán študentov vysokých škôl týmto spôsobom požaduje, aby o príprave návrhov právnych predpisov, ktoré sa vysokých škôl významne dotýkajú, bola Študentská rada vysokých škôl SR riadne a včas informovaná.“ Zviditeľnenie sa ŠRVŠ SR v médiách, ako aj prijatie pani predsedníčkou Vlády SR, malo pozitívny ohlas na národnej úrovni nielen na strane študentov vysokých škôl.

Do istej miery je prínosné, že sa o ŠRVŠ SR začali zaujímať aj politické strany v SR, čoho dôkazom bol aj list predsedu Výboru NR SR pre zdravotníctvo, že požiadavkou na zmenu zákona sa bude zaoberať Výbor na zasadnutí v marci 2011. Bol predložený istý kompromis, ktorý je dnes už obsahom zákona v platnom znení, in concreto zvýšenie vekovej hranice z 26 rokov na 30 rokov pre plnenie povinností pri platení preddavkov na zdravotné poistenie. Existujú názory, ktoré takýto kompromis považujú za prijateľný, t. j. určenie vekového stropu.

Mgr. L. Cisko, tajomník pre sociálne záležitosti a člen predsedníctva ŠRVŠ SR v tom čase, zdôraznil delegátom ŠRVŠ SR, že s daným kompromisom nemožno súhlasiť, nakoľko predmetný návrh je v zásade diskrimináciou na základe veku. Treba však spomenúť aj istý prínos novely zákona, že študent VŠ je poisťencom štátu aj v období prázdnin až do vykonania štátnych záverečných skúšok alebo do zápisu na vysokoškolské štúdium tretieho stupňa v dennej forme štúdia, ak zápis na VŠ štúdium tretieho stupňa bol vykonaný do konca kalendárneho roka, v ktorom bolo získané vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v dennej forme štúdia.

Mgr. Lukáš Cisko
Interný doktorand Právnickej fakulty UPJŠ

REKONŠTRUKCIA UNIVERZITNEJ TELOCVIČNE

V priebehu posledných štyroch rokov dochádza postupne k zveľaďovaniu športovísk našej univerzity. Všetko sa začalo výmenou okien v objekte telocvične T5 (šatne, sprchy) a pokračovalo opravou striech na všetkých telocvičniach. Pred dvoma rokmi sme vymenili podlahu v telocvični T3,4 za drevenú odpruženú podlahu. Minulý rok pribudla vzduchotechnika do telocvične T5. Napriek tomu interiér telocviční od svojho vzniku neprešiel takmer žiadnou zmenou. Oprava všetkých objektov je viac než žiaduca, ak máme držať krok so službami športového a rekreačného charakteru moderných európskych univerzít, ale súčasne aj podmienok vzdelávacieho procesu. V letných mesiacoch prebehla rekonštrukcia priestorov v telocvični T5 (na Medickej č. 6 v Košiciach). Súčasťou rekonštrukcie boli priestory šatne, sociálnych zariadení a posilňovne v danom objekte, vrátane ich miernych dispozičných zmien (posilňovňa bola mierne zväčšená na úkor sociálnych zariadení, avšak vzhľadom k vykonaným dispozičným zmenám došlo k účelnejšiemu využitiu priestorov). Napriek tomu, že táto telocvičňa je zo všetkých telocviční najmladšia, vystrieda sa tu denne najviac študentov, nakoľko sa tu nachádza hala i posilňovňa. Navyše tu pravidelne prebiehajú počas víkendov zápasy a turnaje prvotrigového a druholigového basketbalového tímu TJ Slávia. Dozor nad stavbou zabezpečoval Referát investičných činností univerzity, za Ústav telesnej výchovy a športu, ako prevádzkovateľa priestorov, zabezpečovala dozor riaditeľka ÚTVŠ. Celkové náklady na rekonštrukciu vo výške 64.962,23 € boli vzhľadom k nepomeru medzi príjmom pracoviska a financiami vynaloženými na rekonštrukciu naplánované na tri etapy. Posledná splátka bude uhradená do konca júna 2013. Prevažná väčšina finančných nákladov bola hradená z nedotačných príjmov pracoviska, 10.000 € bolo venovaných rektorátom z dotačných zdrojov pre podporu kultúry a športu. Aby boli vykonané zmeny v priestoroch T5 úplné, bola zakúpená špeciálna podlaha do posilňovne a lavičky do šatní, v celkovej výške 8.158 €. Tieto náklady sme hradili z podnikateľskej činnosti pracoviska. Tešíme sa, že tieto atraktívne zmeny pozitívne ovplyvnia motiváciu našich študentov pre vykonávanie športovej činnosti vo svojom životnom štýle.

Mgr. Alena Buková, PhD.
riaditeľka ÚTVŠ UPJŠ

UNIFEST v obrazoch (26. 9. 2012)

foto: Ing. Michal Vojček, www.vojcekfoto.sk

NOC VÝSKUMNÍKOV

Naša univerzita sa v piatok, 28. septembra zapojila ako exkluzívny partner do jedného z najväčších popularizačných projektov vedy - Noci výskumníkov. V košických priestoroch OC Optima sa pri stánkoch odhaľujúcich princípy pokusov a „malých zázrakov vedy“ pristavilo viac ako 20 000 návštevníkov. Veľká vďaka patrí našim vedcom, pedagógom a výskumníkom z UPJŠ v Košiciach, ktorí opustili na chvíľu svoje laboratória a pracoviská a ukázali akým fascinujúcim svetom svet vedy je. Deň plný zábavy a objavov doplnili tohto roku svojou prítomnosťou aj naši študenti v univerzitnom stánku.

Foto: archív UPJŠ

Ustanovujúce Valné zhromaždenie Študentskej rady vysokých škôl SR

V lete sa uskutočnilo stretnutie zástupcov Študentskej rady vysokých škôl Slovenskej republiky (ďalej len „ŠRVŠ SR“), Mgr. Lukáš Cisko vo funkcii tajomníka pre sociálne záležitosti ŠRVŠ SR, ako aj Vladimír Harďoň vo funkcii predsedu Valného zhromaždenia ŠRVŠ SR a zároveň člen Dozornej rady Študentského pôžičkového fondu (ďalej len „ŠPF“) s novým riaditeľom ŠPF, ktorým sa stal pán PhDr. Pavol Kučmáš. Nový riaditeľ ŠPF nás vručne prijal vo svojej kancelárii na Panenskej ulici č. 29 v Bratislave, kde má ŠPF svoje sídlo. Úvodom treba tiež pripomenúť, že ŠPF je neštátny účelový fond na poskytovanie pôžičiek študentom vysokých škôl a bol zriadený zákonom č. 200/1997 Z.z. o študentskom pôžičkovom fonde v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

Ústrednou témou stretnutia bola diskusia venovaná najpálčivejším oblastiam, ktoré sa priamo, či nepriamo týkajú poskytovania študentských pôžičiek, t. j. išlo o iniciatívny prístup oboch strán pri hľadaní eventuality riešení v rámci úvah, akými sú predovšetkým legislatívny zámer, týkajúci sa novely zákona; nadviazanie hlbšej spolupráce pri kreovaní nových a hlavne účelných zámerov nového riaditeľa ŠPF so ŠRVŠ SR; spôsoby ako predchádzať zneužívaniu sociálnych štipendií; mediálna kampaň zameraná na propagáciu ŠPF.

Riaditeľ ŠPF nám predložil plán prác, t. j. iniciatívny materiál zameraný na predpokladané ciele a úlohy, ktoré by mali byť v ŠPF vykonané do konca roka 2012 za účelom:

- zvýšenia povedomia študentov o existencii a činnosti ŠPF,
- zvýšenia množstva poskytnutých pôžičiek,
- zlepšenia komunikácie s vysokými školami, strednými školami (odborné, gymnáziá),
- zvýšenia efektivity činnosti v rámci ŠPF,
- zvýšenia hospodárnosti vynakladaných finančných prostriedkov,
- maximálnej eliminácie organizačných a funkčných nedostatkov v operatívnej činnosti ŠPF.

Demonštratívne uvádzané ciele a úlohy odrážajú návrh pána riaditeľa ŠPF, ako aj zamestnancov ŠPF pre naplnenie poslania fondu, ako aj postrehy a námety riešení v rámci činnosti ŠPF od jeho nástupu do funkcie dňom 1. mája 2012. Ako riaditeľ ŠPF ďalej uvádza, plán prác je definovaný ako zoznam úloh s konkrétnymi termínmi plnenia rozdelený do logických celkov podľa charakteru jednotlivých plánovaných aktivít a úloh, ktorých realizáciou sa predpokladá dosiahnutie synergického pozitívneho efektu. Na záver stretnutia nás pán riaditeľ ŠPF informoval, že budú realizované výjazdové stretnutia riaditeľa ŠPF s predstaviteľmi tých fakúlt vysokých škôl, na ktorých je najvyšší záujem študentov o poskytnutie pôžičiek zo ŠPF.

Mgr. Lukáš Cisko,
tajomník pre sociálne záležitosti ŠRVŠ SR
Vladimír Harďoň,
predseda Valného zhromaždenia ŠRVŠ SR
a člen Dozornej rady ŠPF

Univerzitné dni športu

Basketbal	19. 11. 2012	13,00 h – 16,00 h
Bedminton	20. 11. 2012	10,00 h – 12,00 h
Florbal	20. 11. 2012	10,00 h – 16,00 h
Sálový futbal	20. 11. 2012	15,00 h – 18,00 h
Aerobik	21. 11. 2012	16,00 h – 21,00 h
Volejbal	21. 11. 2012	10,00 h – 13,00 h

Viac informácií:
<http://www.upjs.sk/pracoviska/ustav-telesnej-vychovy/>

Športové fórum na Slovensku a jeho vplyv na zlepšenie situácie v slovenskom športe

Dňa 3. apríla 2012 sa v bratislavskom hoteli Double Tree by Hilton konalo sympóziu odborníkov, zástupcov športových zväzov a inštitúcií a priaznivcov športu Slovenska pod názvom I. športové fórum na Slovensku, ktoré zvolal Slovenský olympijský výbor. Záštitu nad týmto významným podujatím prevzal prezident SOV pán František Chmelár. Slávnostné otvorenie tohto fóra prišiel podporiť aj prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič, ktorý ako sa vyjadril má blízky vzťah k športu a dodal, že na poli slovenského športu prebehnú pozitívne zmeny k uspokojeniu oboch strán, t.j. novej vlády, ako aj širokej športovej verejnosti.

Sympózia sa zúčastnilo cez dvesto odborníkov, predsedov športových zväzov a inštitúcií, zástupcov vyšších územných celkov, miest a obcí na Slovensku, reprezentantov i funkcionárov vybraných športových odvetví, pedagógov, ako aj členov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu a zástupcov médií.

Najvyšší predstaviteľ slovenského olympijského hnutia pripomenul účastníkom, že doterajšie snahy, pokusy a vízie o zmenu situácie v Slovenskom športe boli neúspešné. Konštatoval, že je potrebná reálna a efektívna reforma v slovenskom športe, nastavená na kooperáciu všetkých zainteresovaných strán, ktoré budú hľadať optimálne kroky a spoločné riešenia na zlepšenie stavu slovenského športu. Zároveň vyslovil myšlienku spoločnej spolupráce samosprávy a škôl, bez ktorých si len ťažko môžeme predstaviť plnenie vytýčených úloh, ktoré slovenský šport má pred sebou, akými sú financovanie, klesajúci počet športujúcich detí a mládeže, reprezentácia na najvyšších medzinárodných súťažiach.

Program sympózia pozostával z hlavných referátov, kde jednotliví prednášajúci charakterizovali problematiku športu, možnosti, problémy, vízie a riešenia situácie športu na Slovensku. Ako prvý vystúpil so svojim príspevkom tuteur I. športového fóra na Slovensku František Chmelár, jeho referát mal názov - Šport v SR, jeho hodnoty, problémy a nádeje. Po ňom nasledovalo vystúpenie predsedu združenia krajov SK8 Tibor Mikuš (Aktuálnosť regionálnej športovej politiky) za ním nasledovali vystúpenia primátora Senice, člena rady ZMOS Ľubomíra Parížeka (Komunálny šport pre všetkých občanov). Model fungovania športu v krajinách s podobnými podmienkami, ako má Slovensko, predstavila Alma Papić z Chorvátskeho olympijského výboru, ktorá na príklade svojej krajiny predstavila model fungovania športu jeho zastrešenie CHOV.

Popoludní nasledovalo rokovanie v sekciách, ktoré bolo zamerané na kľúčové otázky riadenia, financovania športu a športu mládeže. V pluralite názorov sa dospelo k záveru, že problémy slovenského športu bude potrebné

riešiť čo najrýchlejšie. A práve preto, dnes nastala vhodná chvíľa na dialóg z novou nastupujúcou vládou zo snahou o vytvorenie dlhodobej koncepcie športu na Slovensku. V jednotlivých sekciách sa prerokovali nasledovné témy. Sekcia A organizovanie a riadenie športu, Sekcia B sa zaoberala financovaním športu na Slovensku respektíve Sekcia C prezentovala šport mládeže a jej význam pre nastavujúcu generáciu.

V záverečnom pléne účastníci fóra prijali záverečné komuniké. V ich úvode sa konštatuje, že šport je významnou súčasťou kvality života našich občanov, faktorom sociálneho rozvoja ľudských zdrojov, systému výchovy a vzdelávania detí a mládeže, má pozitívny vplyv na ekonomiku krajiny, rozvoj cestovného ruchu i zdravie obyvateľstva a výrazne formuje priaznivý obraz Slovenskej republiky. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, ale tiež na tradície a hodnoty slovenského športu, sú účastníci I. Športového fóra na Slovensku presvedčení, že šport si zaslúži väčšiu pozornosť, podporu i pomoc zo strany vládnych predstaviteľov, než akej sa mu dostávalo doposiaľ. I. športové fórum na Slovensku poverilo prezidenta Slovenského olympijského výboru, aby s okamžitou platnosťou začal viesť rokovania s jednotlivými subjektmi športového hnutia o novej štruktúre slovenského športu a o utvorení jeho budúcej strešnej organizácie, kde prijalo 35 záverov smerujúcich ku komplexnému zlepšeniu situácie slovenského športu.

Tohto I. športového fóra sa zúčastnili aj členky Ústavu telesnej výchovy a športu UPJŠ V Košiciach Klaudia Zusková (vľavo) a Milena Pullmannová Švedová (vpravo) s podpredsedom SOV Vladimírom Millerom.

doc. PaedDr. Klaudia Zusková, PhD.

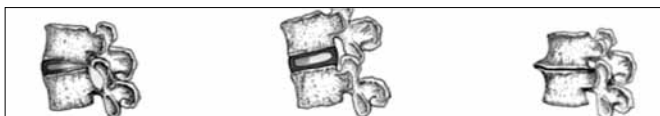

Foto: Vladimír Miller

CVIČENIE NA REGENERÁCIU CHRBTICE

Súčasná pretechnizovaná doba z roka na rok znižuje objem pohybovej aktivity. Zvyšuje sa absencia prirodzeného pohybu, prevažuje sedavý spôsob života, ktorý má veľký vplyv na poruchy vzpriameného držania tela. Zvyšuje sa percento ľudí s bolesťami chrbtice a to nielen u seniorov, ale aj u detí v školskom veku. Problematikou cvičenia na správne držanie tela sa zaoberám už dlhšie obdobie a preto ma zaujala prednáška cvičenia na regeneráciu chrbtice – Metóda SM Systém. Zúčastnil som sa aj školenia, ktoré viedol MUDr. Richard Smešek, odborník pre myoskeletálnu medicínu. Na vlastnom tele som zistil kladný vplyv cvičenia a preto by som rád rozšíril možnosti tohto cvičenia aj pre našich poslucháčov.

SM Systémom dochádza k funkčnej stabilizácii a mobilizácii chrbtice. Cieľom je vytvoriť dobre prakticky zvládnuteľný a časovo nenáročný program pre všetkých, ktorí trpia bolesťami chrbtice alebo im chcú predísť. Metóda pracuje na princípe špirálnych svalových zrefazení, ktoré chrbticu vyťahujú smerom hore, súčasne pohyb stabilizujú, ak je vykonávaný optimálnym spôsobom, uvoľňujú preťažované časti chrbtice a posilňujú ochabnuté svalové skupiny (znižuje sa svalová disbalancia). Cvičí sa pomocou pružných lán, ktoré umožňujú veľký rozsah pohybu s postupne zvyšujúcim sa svalovým tonusom, ktorý aktivuje stabilizačné svalové špirály.

Podrobnejšie informácie ďalej citujem priamo z príspevku MUDr. Richarda Smeška.

Cvičení špirálnych svalových reťazíc umožňuje regeneráciu celého tela za 5-10 minút. Sedavý spôsob života studentů vede k rozvoju chabého a skoliotického držení tela. Na jednej strane se svaly oslabujú (svaly medzi lopatkami, svaly břišní a hýždňové), na druhej strane se svaly dostávajú do zvýšeného napätí (svaly uložené podél páteře, svaly šíje, přední svalová skupina pletence ramenního a pánevního).

Tyto svalové dysbalance porušujú koordinaci chůze, běhu a pohybu při sportu. Chybná koordinace pohybu přetěžuje páteř a velké klouby a vede k jejich degeneraci. Chceme tímto říci, že pohyb bez kompenzace - vytvoření aktivního svalového korzetu a protažení svalů zkrácených, bude ničit páteř ještě více než vlastní pobyt na židli.

Chceme všechno a hned. Tohoto efektu je možné dosáhnout regeneračním cvičením, které komplexně procvičuje celý svalový aparát najednou. Cvičení SM-Systém (funkční stabilizace a mobilizace páteře) aktivuje celotělové špirální svalové reťazce,

które stabilizujú telo pri pohybu a protahujú páteř směrem vzhůru. Touto cestou se najednou posílí svaly oslabené a zároveň se relaxují svaly napjaté v aktivním útlu a protahují se. Meziobratlové disky páteře se v protažení regenerují a tím se předchází jejich výhřezu. Protahením páteře se i vyrovnávají chybná zakřivení (skolióza, hyperlordóza, hyperkyfóza) a deformity hrudníku. Cvičení vzniklo jako léčba výhřezu meziobratlového disku. Poznáním efektu na páteř při léčbě kontrolované RTG a MR vyšetřením můžeme vytvořit efektivní prevenci. Hlavní využití cvičení je v těchto programech:

- regenerace páteře a kloubů při sedavém zaměstnání
- prevence
- kondiční trénink sportovců, kompenzace jednostranného sportu
- léčba výhřezu meziobratlového disku, potíží po operacích páteře, skoliózy, poruch kyčelního, kolenního, ramenního kloubu, ploché nohy a hallux valgus.

Cvičení se naučíme ve výukových kurzech, školách, fitness centrech, lázních a na rehabilitaci. Hlavní cíl cvičení je pevné břicho, relaxovaná záda a krk.

doc. PhDr. Ivan Šulc, CSc.

UNIVERSITAS ŠAFARIKIANA

- štvrťročník, číslo 3/2012, ročník XXXIX

ISSN 1338-1377

Evidenčné číslo 3996/10

Vydavateľ: Rektorát Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Šrobárova 2, Košice, tel.: 055/62 226 08

IČO: 00397768

Výkonný redaktor: Mgr. Adriana Sabolová, technická redaktorka: Renata Lišková

Tlač: Equilibria, s. r. o. Košice

Kontakt: tel.: 055/234 1162, mob.: 0915 789 982, e-mail: adriana.sabolova@upjs.sk

Nepredajné.

Uzávierka dodania podkladov do ďalšieho čísla časopisu: 30. 11. 2012

Druhý prázdninový týždeň boli po roku dvere našej univerzity opäť otvorené detským zvedavcom. V rámci projektu Univerzita bez hraníc malo 48 detí možnosť zažiť atmosféru na našich fakultách a pracoviskách.

Okrem záberov z projektu uverejňujeme aj zopár reakcií rodičov na jeho priebeh. Ich pochvalné reakcie patria všetkým, ktorí sa na realizácii podieľali, konkrétne, koordinátorom projektu na jednotlivých fakultách, univerzitných pracoviskách, riaditeľke ÚTVŠ i celým tímom spolupracovníkov.

...minulý týždeň bola moja dcéra „čučoriedka“ Ema promovaná na Univerzite bez hraníc. Žiada sa mi poďakovať Vám všetkým za skvelú organizáciu, pútavý program a kreatívny prístup. Dieťa k Vám chodilo s nadšením a očakávaním, čo nové a zaujímavé sa opäť dozvie. Témy predstavené v ten týždeň jej odpovedali na mnohé otázky a zároveň inšpirovali k ďalšiemu detskému skúmaniu. Je rozhodnutá študovať na prírodovedeckej fakulte :) Ja viem, že vážne rozhodnutia 11-ročného dievčaťa budú prichádzať a odchádzať v pravidelných intervaloch, ale nádejám sa, že sa aj vďaka Vášmu projektu bude vedieť zorientovať v ponuke. Ďakujem.
S pozdravom Marcela Habarová

...aspoň takto chcem poďakovať za zážitky našich detí. Ja ako rodič som bola spokojná, že okrem poznávania nových vecí mali deti aj športový program a mali vyplnený celý deň, až do večera. Prajem Vám, aby nasledujúce ročníky boli aspoň také dobré ako 2012.
Ešte raz vďaka.
S pozdravom Mariana Gubová

...ďakujem za zaslanie linku na fotografie z Univerzity bez hraníc v roku 2012. A zároveň chcem poďakovať za tento projekt, ktorý ste pripravili pre deti. Keďže môj syn bol spokojný a hneď po skončení povedal, že chce ísť aj na budúci rok, tak aj ja som spokojná a myslím, že jeho vyjadrenie hovorí za všetko.
Prajem ešte pekné prežitie leta.
Rimaiová

...som presvedčený, že je to vynikajúci a jedinečný projekt ako príjemne a rozumne za veľmi prijateľnú cenu vyplniť čas našich detí počas letných prázdnin, lebo rodičia jednoducho nie vždy môžu stráviť celý prázdninový čas spoločne s deťmi. Ja som prihlásil svojho syna Erika už druhýkrát tohto roku a mal z toho opäť pekný zážitok. Bolo by to určite výborné ak by ste mohli tých turnusov urobiť viac, aby dostalo šancu viac detí, lebo je po Vašom tábore asi veľký dopyt. Ďakujem za Vašu snahu a ochotu urobiť niečo pekné a naučív pre deti. Ďakujem pekné, veľa úspechov s ďalšími projektami!
Hojsak.

Projekt podporili:

SNADÁCIA
SLOVENSKEJ SPORITELNE

GAMO
INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Ak máte záujem dozvedieť sa o projekte Univerzita bez hraníc viac, navštívte <http://univerzitabezhranic.upjs.sk/>

PhDr. Beáta Jurečková, PhD.
koordinátorka projektových príprav a dopoludňajších aktivít

**Botanická záhrada UPJŠ
v Košiciach** usporiada v dňoch

od 9. do 25. 11. 2012 výstavu

Včelárstvo a Vínárstvo

**v čase 9.00 - 17.00 hod.
na Mánesovej 23 v Košiciach**

Expozíciu doplní:

- poradenská činnosť a konzultácie
- prednášky pre odbornú aj laickú verejnosť
- premietanie tematických filmov
- prezentácia výrobcov a predajcov

Mediálni partneri:

kam do mesta

TV naša

**Ďalšie informácie nájdete
na <http://www.bz.upjs.sk>**